

Upphandlingsplan 2023-2024

Fritidsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Största inköpsområden år 2021	4
Största inköpsområden 2021	4
Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023-2024	6
Planerade upphandlingar (2023-2024)	6
Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar	7
Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas	10
Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas	11

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämndsnivå och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Under arbetet med rapporten har Fritidsnämnden konstaterat att förvaltningen och dess verksamheter behöver göra en genomlysning av vilka behov som finns när det kommer till inköp och vad som finns på ramavtal. Resultatet har förbättrats sen förra rapporten då insatser gjorts för att inköp ska ske på de ramavtal som finns och på marknadsplatsen i Ekot.

Behov att se över konsulttjänster finns. Flertal av direktupphandlingarna är löpande och ett förvaltningsspecifikt upphandlingsavtal bör finnas.

Stor del som inte finns på ramavtal görs direktupphandlingar på förvaltningen då inköpen är av belopp för direktupphandling. Där behöver förvaltningen se över om det är något som köps in frekvent och behöver eventuellt förvaltningsspecifika avtal på.

Största inköpsområden år 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive förvaltning redogöra för sina största inköpsområden år 2021 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2021

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
64600 Förbrukningsmaterial	1 639	2 391	4 030
64100 Förbrukningsinventarier	2 526	1 420	3 946
63100 Operationell leas maskiner	1	2 976	2 977
64400 Livsmedel	2 299	286	2 585
74500 Konsulttjänster	162	2 174	2 336

Nedan tabell har kolumn för köp utanför avtal lagts till.

64600 - Förbrukningsmaterial

Fritidsnämnden har under 2021 gjort ett flertal direktupphandlingar då verksamheterna har ett specifikt behov som inte finns på ramavtal. Inköpen har varit av engångsinköp därför har direktupphandling gjorts. Verksamheterna behöver dock se över sina inköp och behov för att se vad som finns på avtal och utnyttja det. En del inköp har gjorts för man inte sett över sortimentet hos våra ramavtalsleverantörer och man har tyckt det är lång leveranstid på en del varor som behövs i verksamheten.

64100 - Förbrukningsinventarier

Fritidsnämnden har under 2021 gjort ett flertal direktupphandlingar när det gäller inköp av förbrukningsinventarier. Verksamheterna har sett över behoven och det som efterfrågats har inte tullgodsets av ramavtal. Förvaltningen kommer att se över konteringen på konto förbrukningsinventarier då en del har felaktigt konterats på kontot och ger då en missvisande bild vad som köps in på ramavtal.

63100 – Operationell leasing maskiner

Fritidsnämnden leasar bilar och maskiner från Malmö Leasing enligt avtal.

64400 – Livsmedel

Fritidsnämnden har under 2021 arbetat hårt med att inköp ska göras på de avtal som finns. De inköp som gjorts utanför avtal har gjorts när har varit dels i pedagogiskt syfte på fritidsgårdarna och vid aktiviteter där inköp i tid inte har gjorts.

74500 – Konsulttjänster

Fritidsnämnden har under 2021 gjort ett flertal egna direktupphandlingar när det kommer till konsulttjänster. Att man valt att göra direktupphandlingar är att de konsulter man efterfrågat inte funnits på ramavtal.

Fritidsnämndens verksamheter behöver se över om förvaltningsspecifika avtal behövs göras då en del konsulttjänster är återkommande varje år speciellt inom idrott.

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Inköp utanför avtal (tkr)	Totalt (tkr)
64600 Förbrukningsmaterial	1 639	1 008	1 383	4 030
64100 Förbrukningsinventarier	2 526	900	520	3 946
63100 Operationell leas maskiner	1	2 916	60	2 977
64400 Livsmedel	2 299	0	286	2 585
74500 Konsulttjänster	162	1 823	350	2 336

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023-2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktvärde för dessa.

Planerade upphandlingar (2023-2024)

Nämnden planerar inga upphandlingar över tröskelvärdet under perioden 2023–2024.

Planerad upphandling	Kontraktvärde (tkr)

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetsymsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetsymsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen. Den följande redogörelsen avser således förvaltningsspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärdet och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)	X		
Energieffektiva produkter/byggnader			X
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning			X
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav	X		
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation			X

Kemikaliekrav

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav			X
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav			X
Krav för att minska spridning av mikroplaster			X
Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras			X
Kemikaliekrav från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"			X

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter	X		
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram	X		
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ	X		
Reparationsmöjligheter	X		
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)	X		
Efterfråga återvunnet material	X		

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			X
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon			X
El, biogas eller vätgasfordon			X
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy			X
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner			X

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk			X
Övriga hållbarhetsmärkning som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)			X
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader			X

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Antidiskrimineringsklausulen			X
Sysselsättningsfrämjande villkor			X
Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen			X

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid			X
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)			X
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)			X
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete			X
Etiska krav på natursten			X

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning			X
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner			X
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar			X

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Upphandling	Socialt företag

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utreda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Robotisering i verksamheten

Nämnden ska arbeta med att ställa om till en mer cirkulär ekonomi där spill och avfall minimeras och energieffektivisering möjliggörs. Därför ska arbetet med fler inslag av robotisering och automatisering fortsatt utvecklas. Det är viktigt att hitta sätt för att produkter, material och resurser ska nyttjas fullt ut, om möjligt återanvändas, och slutligen återvinnas i enlighet med kretsloppsplanen. Att använda robotar i verksamheter har såväl ekonomiska som miljömässiga vinster.

Under 2021 köptes in fem robotgräsklippare där effekterna i form av effektivisering samt miljöeffekter kunnat påvisats. Kostnaden är lägre än att klippa med traditionella maskiner som krävs färre arbetstimmar för att utföra arbetet. Utifrån miljöperspektivet har det medfört minskad mängd drivmedel som kan jämföras med en traditionell maskin som förbrukar cirka 4 500 liter diesel /år. Robotklippning medför även att gräset får en bättre tillväxt med en lägre markkompression.

Fortsatt arbete med digitala möteslösningar

Nya lösningar när det kommer till nya arbetssätt och digitala mötesformer speciellt när det kommer till hybridmöten. En gemensam inköpslösning för hybridmöten skulle gynna samarbetet mellan stadens förvaltningar och därmed minska kostnaden för inköp

Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas

Nämnden ska även, utifrån förvaltningens inköpsbehov de kommande två åren, ge förslag på områden där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt.

Fortsatt arbete med källsortering och miljöhus på nämndens anläggningar. Fritidsnämnden ser positivt på den kommunövergripande upphandlingen som avser hämtning av källsorterat avfall.